

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

GYMNÁZIUM TÝN NAD VLTAVOU

Autor: Mgr. Lukáš Boček

Datum: 19.2.2013

Ročník: kvinta

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

Tematický okruh: Literární komunikace

Téma: Renesanční a humanistická literatura - Itálie

Klíčová slova: Literatura, renesance, humanismus, architektura, filosofická východiska, srovnání středověku a tohoto období

Anotace: Prezentace žáky interaktivním způsobem seznamuje s uměleckým vývojem ve středověku v období rozkvětu renesance a humanismu. Především se zaměřuje na italskou renesanci.

Zpracování tohoto DUM bylo financováno z projektu OPVK, výzva 1.5

Renesance a humanismus v italské literatuře

Giovanni Boccaccio

Giovanni Boccaccio (1313 – 1375)

- * Většinu života strávil ve Veroně
- * Překládal Homéra, psal italsky
- * Zakladatel renesanční **novely: co je to?**

Kratší prozaický žánr s jednou dějovou linií a překvapivým koncem, věnuje se kratšímu časovému období než román

- * Hlavní dílo: **Dekameron**
  - * Řecky **deka** = 10, **hemera** = den
  - * **10 x 10 novel** (100)
  - * vypráví je **10 lidí**: 7 žen a 3 muži
  - * Přezdívána „*knihou krve a rozkoše*“
  - * Církev dílo zatratila, především kvůli **erotice**
  - * **Témata**: láska, nevěra, nehody

Dekameron

Renesanční znaky Dekameronu:

- * Světská tematika (láska, erotika...)
- * Hlavními aktérkami jsou spíše dívky (snaha o vyrovnaní poměru pohlaví v literatuře)
- * Je to mazaná, výmluvná a duchapřítomná kritika duchovenstva

Francesco Petrarca

Francesco Petrarca (1304 – 1374)

- * Zakladatel humanismu, básník, učenec, první alpinista (zbožňoval vysokohorskou turistiku)
- * Byl to vysoce postavený kněží blízký papeži
- * Hodně cestoval, navštívil i Prahu a znal se s *Karlem IV.*
- * Po vyhnání Florencie se usadil ve francouzském Avignonu, kde dříve studoval
- * V díle se zaměřoval na **lyrikou milostnou poezii**
- * Ve svých **sonetech** vyznával lásku *Lauře*
  - * Popisoval její klady i zápory

Sonety

Canzoniere, známější jako **Sonety Lauře**

- * Sonet: žánr lyrické poezie
  - * Žánr s přesně danou formou
  - * Téze + antitéze – protiklady, syntéza - vyústění

Laura de Noves

téze

• 4 verše

antitéze

• 4 verše

syntéza

• 3 verše

syntéza

• 3 verše

Mír nenacházím, k válce síla není.
A bojím se a doufám, žhnu, jsem led.
Na nebe vzlétám, ležím na té zemi;
a v dlaních nic, objímám celý svět.

Vězní, kdo neotevře, nezamkne mi;
nechce mi vlást, nesundá smyčku zpět.
Smrt Amor nedá, pouta nesejme mi;
nechce mě živého, nezproští béd.

Bez očí vidím, křičím bez jazyka;
po zmaru prahnu, pomoc zaklínám.
Nenávist k sobě, lásku k jiné zas.

Pasu se v bolestech a v smích vzlykám.
K životu, k smrti stejný odpor mám -
a v tomto stavu, paní, jsme jen z vás.

Zdroje obrázků

- * http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Giovanni_Boccaccio.jpg
- * http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Waterhouse_decameron.jpg
- * http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Francesco_Petrarca.jpg
- * http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Francesco_Petrarca01.jpg

Zdroje informací

- * Text Sonety Lauře: <http://www.cesky-jazyk.cz/citanka/francesco-petrarca/sonety-laure.html>